

ZARZĄDZENIE NR 5/D/20/20.....
Dyrektora Miejskiego Ośrodka Kultury w Jastrzębiu Zdroju
z dnia 27 kwietnia 2020 roku

w sprawie wprowadzenia Polityki Zarządzania Ryzykiem
w Miejskim Ośrodku Kultury w Jastrzębiu-Zdroju

Na podstawie:

1. Art. 68 i 69 ust.1 Ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (tekst jednolity Dz.U. z 2013 r., poz. 885 i 938 z późn. zm.),
2. Komunikatu Nr 23 Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2009 roku w sprawie standardów kontroli zarządczej dla sektora finansów publicznych (Dz. Urz. MF Nr 15, poz. 84 z dnia 30.12.2009 roku) w obszarze zarządzania ryzykiem,
3. Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 29 września 2010 roku w sprawie planu działalności i sprawozdania z jego wykonania (Dz. U. Nr 187, poz.1254).

zarządzam, co następuje:

Rozdział 1

Postanowienia ogólne

§ 1

Niniejsze zarządzenie reguluje procedury i zasady planowania szczegółowych celów i zadań do realizacji przez MOK w danym okresie oraz procedury i zasady zarządzania ryzykiem związanym z realizacją tych zadań w Miejskim Ośrodku Kultury w Jastrzębiu-Zdroju.

§ 2

Ileokroć w niniejszym zarządzeniu jest mowa o:

1. **Standardach kontroli zarządczej** – należy przez to rozumieć standardy określone w Komunikacie Nr 23 Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2009 roku w sprawie standardów kontroli zarządczej dla sektora finansów publicznych (Dz. Urz. MF Nr 15, poz. 84 z dnia 30.12.2009 roku) w obszarze zarządzania ryzykiem
2. **MOK** – należy przez to rozumieć Miejski Ośrodek Kultury w Jastrzębiu-Zdroju,
3. **Dyrektorze MOK** – należy przez to rozumieć Dyrektora Miejskiego Ośrodka Kultury w Jastrzębiu-Zdroju,
4. **Kierownikach komórek organizacyjnych** – należy przez to rozumieć pracowników MOK kierujących pracą placówek i komórek określonych w schemacie organizacyjnym MOK (**stanowiącym załącznik nr 1 do obowiązującego Regulaminu Organizacyjnego MOK**)
5. **Planie działalności MOK** – należy przez to rozumieć merytoryczny (zadaniowy) plan pracy MOK, w którym zostały wytyczone cele i zadania Instytucji do realizacji w danym okresie,

6. **Budżecie MOK** – należy przez to rozumieć Plan Finansowy MOK na dany rok obrotowy, w którym zostały określone środki finansowe do realizacji wyznaczonych w planie działalności MOK celów i zadań,
7. **Cele, zadania strategiczne** – należy przez to rozumieć długoterminowe cele i zadania, które należy osiągnąć w danym okresie aby zrealizować cel główny istnienia MOK, czyli jego misję (cele i zadania strategiczne zostały określone w obowiązującym Statucie MOK).
8. **Cele i zadania operacyjne** – należy przez to rozumieć krótkoterminowe cele i zadania określone w Planie działalności MOK, które należy zrealizować w danym okresie.
9. **Okresie sprawozdawczym** – należy przez to rozumieć rok kalendarzowy
10. **Ryzyku** – należy przez to rozumieć prawdopodobieństwo wystąpienia zdarzenia, mającego negatywny wpływ na realizację zadań bądź osiągnięcie założonych celów, jego skutkiem oprócz zagrożenia realizacji założonego celu i zadania (odchylenia od stanów oczekiwanych) może być również szkoda w majątku lub wizerunku jednostki albo utrata szans poprzez niewykorzystanie wszystkich możliwości (osiągnięcie mniej niż było możliwe),
11. **Analizie ryzyka** – należy przez to rozumieć proces, w którym identyfikuje się ryzyko i dokonuje jego oceny pod kątem możliwości wystąpienia,
12. **Zarządzaniu ryzykiem** – należy przez to rozumieć proces, obejmujący cały MOK, oceny i przeciwdziałania skutkom ryzyka (system metod i działań). Zarządzanie ryzykiem zmierza do obniżenia ryzyka do akceptowanego poziomu, obejmując swym zakresem identyfikowanie i ocenę ryzyka oraz reagowanie na nie (tolerowanie, przeniesienie, wycofanie się, działanie). Proces zarządzania ryzykiem obejmuje ryzyko wystąpienia negatywnego zdarzenia we wszystkich procesach decyzyjnych i na każdym szczeblu zarządzania,
13. **Skutku ryzyka** – należy przez to rozumieć rezultat zmaterializowania się ryzyka, jeżeli jego skutki są istotne w kontekście realizowanych zadań i celów,
14. **Prawdopodobieństwie wystąpienia ryzyka** – należy przez to rozumieć częstotliwość występowania zdarzenia objętego ryzykiem, przy założeniu, że w przyszłości nie zaistnieją w danym obszarze znaczne zmiany,
15. **Istotności ryzyka** – należy przez to rozumieć kombinację skutku ryzyka i prawdopodobieństwa jego ziszczenia się,
16. **Właścicielu ryzyka** – należy przez to rozumieć osobę odpowiedzialną za zarządzanie ryzykiem, mającą kompetencje do podjęcia działań zaradczych w stosunku do obszaru, którym zarządza,
17. **Akceptowalnym poziomie ryzyka** – należy przez to rozumieć ustalony w niniejszym zarządzeniu poziom istotności ryzyka, przy którym nie jest wymagane (ale dopuszczalne) podejmowanie działań przeciwdziałających ryzyku,
18. **Reakcji na ryzyko** – należy przez to rozumieć podejmowanie działań, mających na celu ograniczenie skutków danego ryzyka i prawdopodobieństwa jego wystąpienia do akceptowalnego poziomu, ograniczenie ryzyka prowadzone jest poprzez zaprojektowanie i wdrożenie odpowiednich mechanizmów kontrolnych na podstawie wyników monitoringu poziomu ryzyka oraz jego oceny, jak i poprzez podjęcie działań zmniejszających skutki zaistniałych negatywnych zdarzeń, tzw. planów awaryjnych,
19. **Kontroli zarządczej** - należy przez to rozumieć ogół działań podejmowanych przez Dyrektora MOK dla zapewnienia realizacji celów i zadań w sposób zgodny z prawem, efektywny, oszczędny i terminowy. Procedury i zasady kontroli zarządczej

obowiązujące w MOK określa **obowiązujący System kontroli zarządczej w Miejskim Ośrodku Kultury w Jastrzębiu-Zdroju.**

20. **Mechanizmach kontroli zarządczej** – należy przez to rozumieć wszystkie działania i procedury podejmowane lub ustanawiane przez Dyrektora MOK w celu zwiększenia prawdopodobieństwa realizacji zadań i osiągnięcia celów, a w szczególności:
 - 20.1. Dokumentacja systemu kontroli zarządczej (decyzje, zarządzenia, procedury, instrukcje i wytyczne),
 - 20.2. Rzetelne dokumentowanie zdarzeń (w tym w szczególności zdarzeń o charakterze finansowym),
 - 20.3. Zatwierdzanie operacji gospodarczych
 - 20.4. Podział obowiązków,
 - 20.5. Nadzór,
 - 20.6. Rejestrowanie istotnych odstępstw od zasad zapisanych w dokumentacji systemu kontroli zarządczej,
 - 20.7. Ograniczenie dostępu do zasobów MOK,
21. **Mapie ryzyka** – należy przez to rozumieć tabelę (macierz) odzwierciedlającą ocenę siły oddziaływania i prawdopodobieństwo wystąpienia zidentyfikowanego w MOK ryzyka,
22. **Rejestrze ryzyka** – należy przez to rozumieć dokument odzwierciedlający przeprowadzoną identyfikację i analizę zidentyfikowanego ryzyka, a także przyjętą reakcję na to ryzyko,

§ 3

1. Zarządzanie ryzykiem w MOK jest procesem ciągłym, stanowiącym jeden z elementów systemu kontroli zarządczej MOK.
2. Niniejsza Polityka zarządzania ryzykiem ma zastosowanie do wszystkich pracowników MOK.

§ 4

1. Zarządzanie ryzykiem w MOK odbywa się w szczególności według zasad:
 - 1.1. Spójności z przepisami prawa oraz wytycznymi w zakresie standardów kontroli zarządczej,
 - 1.2. Powiązania z celami i zadaniami MOK na poziomie strategicznym i operacyjnym,
 - 1.3. Integracji z innymi działaniami podejmowanymi w ramach zarządzania MOK,
 - 1.4. Przypisania odpowiedzialności,
 - 1.5. Zrozumienia i akceptacji przez pracowników MOK roli zarządzania ryzykiem w realizacji przyjętych celów i zadań MOK,
 - 1.6. Zaangażowania pracowników MOK w działania związane z zarządzaniem ryzykiem,
 - 1.7. Ciągłości procesu zarządzania ryzykiem,
 - 1.8. Proporcjonalności podejmowanych działań zaradczych w stosunku do poziomu istotności danego ryzyka.

§ 5

1. Celem zarządzania ryzykiem w MOK jest:
 - 1.1. Usprawnienie procesu zarządzania w MOK,
 - 1.2. Zwiększenie prawdopodobieństwa realizacji поставionych zadań i osiągnięcia wyznaczonych celów,
 - 1.3. Zapewnienie odpowiednich mechanizmów kontroli zarządczej,
 - 1.4. Zapewnienie kierownictwu otrzymywania na czas wczesnej informacji na temat zagrożeń dla realizacji wyznaczonych celów i zadań zarówno na poziomie strategicznym, jak i operacyjnym.

§ 6

1. Proces zarządzania ryzykiem w MOK obejmuje:
 - 1.1. Zdefiniowanie celów i zadań MOK do realizacji w danym okresie na poziomie strategicznym i operacyjnym (plan działalności MOK),
 - 1.2. Określenie środków finansowych niezbędnych do realizacji wyznaczonych celów i zadań MOK w danym okresie (budżet MOK),
 - 1.3. Identyfikację, analizę i ocenę ryzyka związanego z wytyczonymi celami i zadaniami,
 - 1.4. Reakcję na ryzyko,
 - 1.5. Przeciwdziałanie ryzyku,
 - 1.6. Monitorowanie procesu i dokonywanie zmian.

Rozdział 2

Zasady tworzenia planu działalności i budżetu MOK

§ 7

1. Cele i zadania przewidziane do realizacji w MOK w danym okresie sprawozdawczym są określone w planie działalności MOK.
2. Środki finansowe niezbędne do realizacji wytyczonych celów i zadań w danym okresie sprawozdawczym są określone w budżecie MOK tworzonym w oparciu o zatwierdzony plan działalności MOK.
3. Plan działalności i budżet MOK stanowią podstawę jego działalności na dany okres sprawozdawczy.

§ 8

1. Wstępny i ostateczny plan działalności tworzy się raz w roku, wg wzoru stanowiącego **Załącznik Nr 1 do niniejszego Zarządzenia**, nie później niż w terminach określonych w obowiązującym Zarządzeniu Prezydenta Miasta w sprawie założeń i wytycznych do projektu uchwały budżetowej Miasta Jastrzębie-Zdrój na dany rok oraz sposobu i trybu sporządzania planów finansowych (w zakresie dotyczącym instytucji kultury).
2. Główny Księgowy sporządza Budżet MOK biorąc pod uwagę wysokość dotacji podmiotowej od organizatora (planowaną lub przyznaną) oraz inne planowane przychody MOK wg wzoru stanowiącego **Załącznik Nr 2 do niniejszego Zarządzenia**, który po zatwierdzeniu przez Dyrektora MOK stanowi podstawę działalności MOK na kolejny rok.

Rozdział 3

Zasady identyfikacji, analizy i oceny ryzyka związanego z wytyczonymi celami i zadaniami MOK

§ 9

1. Identyfikacja, analiza i ocena ryzyka oraz ustalenie metod reakcji i przeciwdziałaniu ryzyku dokonywane jest raz w roku, wraz z przygotowaniem planu działalności MOK, nie później niż do końca grudnia, poprzedzającego rok, którego dotyczy plan działalności i analiza ryzyka.
2. Identyfikacji, analizy i oceny ryzyka oraz ustalenia metod przeciwdziałania ryzyku dokonują wszyscy kierownicy komórek organizacyjnych.
3. Kierownicy komórek organizacyjnych, w przypadku istotnych zmian warunków funkcjonowania podległych komórek, zobowiązani są do dokonywania w ciągu roku aktualizacji zidentyfikowanych ryzyk i podejmowania odpowiednich działań w celu wyeliminowania ryzyka bądź też zminimalizowania jego istotności do akceptowalnego poziomu oraz do niezwłocznego poinformowania o tym fakcie Koordynatora ds. kontroli zarządczej lub Dyrektora MOK.

§ 10

1. Identyfikacja ryzyka polega na:
 - 1.1. Określeniu ryzyka, które zagraża realizacji poszczególnym celom i zadaniom MOK (zarówno na poziomie strategicznym jak i operacyjnym) przyjętym do realizacji w Planie Działalności na dany rok
 - 1.2. Przeanalizowaniu wewnętrznych i zewnętrznych przyczyn powstania tego ryzyka
 - 1.3. Ustaleniu możliwych scenariuszy rozwoju zdarzeń, powodujących powstanie ryzyka.
2. Podczas identyfikacji ryzyka w MOK należy je rozpatrzyć w następujących kategoriach:
 - 2.1. Ryzyko strategiczne:
 - 2.1.1. Polityczne – możliwości MOK świadczenia usług zgodnie z wymaganiami władz centralnych i samorządowych (zmiana władzy, zmiany decyzji politycznych, podstaw prawnych działania, itp.)
 - 2.1.2. Ekonomiczne – możliwości MOK przyciągania i zatrzymania personelu, wpływ globalnej gospodarki na gospodarkę danego kraju i MOK
 - 2.1.3. Społeczno-kulturowe – możliwości MOK do dostosowania oferty usług kulturalnych do zmian demograficznych w regionie
 - 2.1.4. Technologiczne – możliwości MOK do zapewnienia nowoczesnego sprzętu i zaplecza
 - 2.1.5. Legislacyjne – możliwości MOK do prowadzenia działalności w przypadku zmiany wymogów UE co do prowadzenia działalności kulturalnej
 - 2.1.6. Środowiskowe – możliwości MOK do zgodnej z przepisami utylizacji odpadów i wyposażenia

2.2. Ryzyko operacyjne:

- 2.2.1. Finansowe – możliwości finansowe MOK do zapewnienia realizacji założonych planów

- 2.2.2. Prawne – możliwości MOK do zgodnej z prawem realizacji założonych planów
 - 2.3.3. Zawodowe – możliwości MOK do zapewnienia właściwych i kompetentnych zasobów ludzkich do realizacji założonych planów
 - 2.3.4. Fizyczne – możliwości MOK do zapewnienia bezpieczeństwa wykonania założonych planów
 - 2.2.5. Umowne – możliwości MOK zapobieżeniu niewykonania umów przez kontrahentów zewnętrznych w trakcie realizacji założonych planów
 - 2.2.6. Technologiczne – możliwości MOK zapewnienia właściwego sprzętu do realizacji założonych planów
 - 2.2.7. Środowiskowe – możliwości MOK do realizacji założonych planów zgodnie z wymogami ekologicznymi
3. W procesie identyfikacji ryzyka uwzględnia się czynniki sprzyjające jego wystąpieniu według następujących obszarów wrażliwych:
- 3.1. Obsługa finansowo-księgowa
 - 3.2. Obsługa kadrowa
 - 3.3. Administracja
 - 3.4. Obsługa prawna
 - 3.5. Bezpieczeństwo, w tym bezpieczeństwo pracowników i klientów
 - 3.6. Realizacja zadań statutowych MOK, w tym realizacja zadań wynikających z zakresu czynności
 - 3.7. Usługi zewnętrzne i ich jakość
 - 3.8. Bezpieczeństwo systemów informatycznych
 - 3.9. Ochrona mienia
 - 3.10. Zdarzenia losowe (np. powódź, pożar, zalanie, awarie itp.)
4. Każde zidentyfikowane ryzyko ujmuje się w rejestrze stanowiącym **Załącznik Nr 3 do niniejszego Zarządzenia**.
5. Dla każdego zidentyfikowanego ryzyka ustala się jego właściciela.
6. Każdy pracownik ma prawo i obowiązek zgłaszania swojemu bezpośredniemu przełożonemu ryzyko zidentyfikowanych podczas wykonywania przydzielonych mu zadań.

§ 11

- 1. Każde zidentyfikowane ryzyko podlega analizie pod kątem jego istotności dla realizacji zaplanowanych celów i zadań.
- 2. Analiza ryzyka polega na określeniu (oszacowaniu) prawdopodobieństwa wystąpienia tego ryzyka a następnie określenia (oszacowania) wartości potencjalnych skutków wystąpienia tego ryzyka.
- 3. Przy szacowaniu ryzyka należy uwzględnić czynniki zewnętrzne i wewnętrzne, które mogą wpłynąć na trudności w realizacji postawionych zadań, stanowiące **Załącznik Nr 4 do niniejszego Zarządzenia**.
- 4. W celu dokonania oceny ryzyka wykorzystuje się Mapę Ryzyka, którą stanowi macierz Prawdopodobieństwo/Skutek stanowiąca **Załącznik Nr 5 do niniejszego Zarządzenia**.

§ 12

1. Oceniając prawdopodobieństwo wystąpienia ryzyka, uwzględnia się możliwa częstotliwość wystąpienia danego zdarzenia (jak często dane zdarzenie może mieć miejsce). W odniesieniu do czynności powtarzalnych (spraw występujących cyklicznie lub wielokrotnie) uwzględnia się liczbę możliwych powtórzeń (ile razy względem ogólnej liczby spraw zdarzenie może mieć miejsce).
2. Jakościowa ocena prawdopodobieństwa wystąpienia ryzyka opiera się na oszacowaniu stopnia prawdopodobieństwa zaistnienia ryzyka, poprzez wybór przez oceniającego jednej z możliwości:
 - 2.1. **Prawdopodobieństwo Bardzo Małe** – gdy jest mniej niż 20% szans, że ryzyko wystąpi w ciągu roku. Ryzyko z prawdopodobieństwem bardzo małym przyjmuje wartość „1”
 - 2.2. **Prawdopodobieństwo Małe** – gdy jest więcej niż 20%, ale mniej niż 40% szans, że ryzyko wystąpi w ciągu roku. Ryzyko z prawdopodobieństwem małym przyjmuje wartość „2”
 - 2.3. **Prawdopodobieństwo Średnie** – gdy jest więcej niż 40%, ale mniej niż 60% szans, że ryzyko wystąpi kilkakrotnie w ciągu roku. Ryzyko z prawdopodobieństwem średnim przyjmuje wartość „3”
 - 2.4. **Prawdopodobieństwo Duże** – gdy jest więcej niż 60%, ale mniej niż 80% szans, że ryzyko wystąpi wielokrotnie w ciągu roku. Ryzyko z prawdopodobieństwem dużym przyjmuje wartość „4”
 - 2.5. **Prawdopodobieństwo Bardzo Duże** – gdy jest więcej niż 80%, że ryzyko wystąpi wielokrotnie w ciągu roku. Ryzyko z prawdopodobieństwem bardzo dużym przyjmuje wartość „5”

§ 13

1. Ocena skutków wystąpienia ryzyka opiera się na oszacowaniu potencjalnych skutków, a więc wyników oddziaływania, jakie zaistnienie danego rodzaju ryzyka może mieć na MOK i realizację jego celów oraz zadań. Uwzględnia się przy tym w szczególności konsekwencje prawne, finansowe i organizacyjne zaistnienia danego zdarzenia oraz jego wpływ na wizerunek MOK i bezpieczeństwo jego pracowników i klientów.
2. Ocena jakościowa skutków zaistnienia ryzyka dokonywana jest poprzez wybór przez oceniającego jednej z możliwości:
 - 2.1. **Skutek Nieznaczny** – nieznaczny wpływ na realizację zadania i osiągnięcie celu, brak skutków prawnych, nieznaczny skutek finansowy, brak wpływu na bezpieczeństwo pracowników i klientów, nieznaczny wpływ na wizerunek MOK. Ryzyko ze skutkiem nieznacznym przyjmuje wartość „1”
 - 2.2. **Skutek Mały** – mały wpływ na realizację zadania i osiągnięcie celu, brak skutków prawnych, mały skutek finansowy, brak wpływu na bezpieczeństwo pracowników i klientów, mały wpływ na wizerunek MOK. Ryzyko ze skutkiem małym przyjmuje wartość „2”
 - 2.3. **Skutek Średni** – średni wpływ na realizację zadania (np. zagrożenie terminu jego realizacji) i osiągnięcie celu, umiarkowane konsekwencje prawne, średni skutek finansowy, brak wpływu na bezpieczeństwo pracowników i klientów, średni wpływ na wizerunek MOK. Ryzyko ze skutkiem średnim przyjmuje wartość „3”

2.4.**Skutek Poważny** – poważny wpływ na realizację zadania (np. poważne zagrożenie terminu jego realizacji) i osiągnięcie celu, poważne konsekwencje prawne, poważne straty finansowe, zagrożenie bezpieczeństwa pracowników i klientów, poważny wpływ na wizerunek MOK. Ryzyko ze skutkiem poważnym przyjmuje wartość „4”

2.5.**Skutek Katastrofalny** – katastrofalny wpływ na realizację zadania (np. niedotrzymanie terminu jego realizacji) i osiągnięcie celu, katastrofalne konsekwencje prawne, katastrofalne straty finansowe (zagrożenie utraty płynności finansowej), katastrofalne zagrożenie bezpieczeństwa pracowników i klientów, katastrofalny wpływ na wizerunek MOK (zagrożenie dalszej działalności, utrata wizerunku). Ryzyko ze skutkiem katastrofalnym przyjmuje wartość „5”

§ 14

1. Mapa Ryzyka obrazuje poziom istotności ryzyka wyrażonego jako iloczyn (wyrażonych punktowo) prawdopodobieństwa wystąpienia ryzyka oraz potencjalnych skutków jego wystąpienia. Określenie istotności ryzyka pozwala na dokonanie oceny i hierarchizacji ryzyka, tj., na uporządkowanie zidentyfikowanych i oszacowanych rodzajów ryzyka ze względu na ich znaczenie (od najpoważniejszych do najmniej poważnych rodzajów ryzyka), w zależności od stopnia, w jakim dane ryzyko zagraża realizacji zadań i celów MOK.
2. Z uwagi na pięciostopniową skalę zarówno prawdopodobieństwa, jak i skutków wystąpienia ryzyka istotność danego rodzaju ryzyka może przyjąć wartości liczbowe od 1 do 25
3. Dla oceny istotności ryzyka stosuje się skalę obejmującą następujące poziomy:
 - 3.1.**Istotność ryzyka Niska** – ryzyko nie ma wpływu na kluczową działalność MOK, nie uniemożliwia realizacji zadań i osiągnięcia celów, wymaga monitorowania i w miarę potrzeby sprawdzania, ryzyko niskie przyjmuje wartość liczbową od 1 do 4
 - 3.2.**Istotność ryzyka Średnia** – ryzyko potencjalnie wpływa na kluczową działalność MOK, jest zagrożeniem dla realizacji zadań i celów, zagraża powstaniem strat finansowych, wymaga ustawicznego monitorowania i sprawdzania oraz rozważenia podjęcia stosownych działań, ryzyko przyjmuje wartości liczbowe od 5 do 14
 - 3.3.**Istotność ryzyka Wysoka** – ryzyko istotnie wpływa na kluczową działalność MOK, uniemożliwia realizację zadań i celów, rodzi straty finansowe, wymaga podjęcia natychmiastowych działań naprawczych, ryzyko przyjmuje wartości liczbowe od 15 do 25

§ 15

1. Ryzykiem akceptowalnym w MOK jest ryzyko o niskim i średnim poziomie istotności.
2. Ryzyko o poziomie istotności wysokim przekracza akceptowalny poziom ryzyka i wymaga ustalenia oraz podjęcia działań ograniczających to ryzyko, poprzez zmniejszenie jego skutku lub prawdopodobieństwa wystąpienia danego ryzyka.
3. W stosunku do każdego ryzyka, którego poziom istotności mieści się w akceptowalnym poziomie ryzyka dla MOK, można również wskazać odpowiednie działania służące wdrożeniu określonego rodzaju reakcji na ryzyko.

Rozdział 4

Zasady reakcji na ryzyko i przeciwdziałania ryzyku w MOK

§ 16

1. Metodami przeciwdziałania ryzyku w MOK są:
 - 1.1. **Tolerowanie ryzyka (T)** – świadome podjęcie ryzyka (akceptacja), brak dodatkowych działań poza monitorowaniem zadania. Tolerowanie ryzyka będzie miało miejsce w przypadkach:
 - koszty skutecznego przeciwdziałania ryzyku mogą przekraczać potencjalne korzyści z tego działania
 - zdolności do skutecznego przeciwdziałania są ograniczone lub wykraczają poza decyzje i działania wewnętrzneForma ta może być uzupełniona przez plany awaryjne.
 - 1.2. **Przeniesienie ryzyka (P)** – przekazanie ryzyka podmiotowi zewnętrznemu, najczęściej przybiera formę ubezpieczenia lub zatrudnienia innego podmiotu do dokonywania określonych działań i przejęcia ryzyka za wynagrodzeniem.
 - 1.3. **Działanie w celu kontrolowania i ograniczenia ryzyka (D)** – działanie w celu zmniejszenia ryzyka. Dotyczyć to będzie kategorii ryzyk, które wymagają podjęcia zdecydowanych, przemyślanych i zaplanowanych działań prowadzących do ich likwidacji lub znacznego ograniczenia.
 - 1.4. **Wycofanie się z działań obarczonych ryzykiem (W)** – polega na wycofaniu się z danego rodzaju działalności. Dotyczyć to będzie grupy ryzyk, dla których mimo podejmowanych działań zaradczych nie udało się zmniejszyć poziomu istotności ryzyka do akceptowalnego poziomu.
2. Podstawowym rodzajem reakcji na ryzyko w MOK jest działanie w celu kontrolowania i ograniczenia ryzyka (D)
3. W celu określenia metody przeciwdziałaniu ryzyku należy rozważyć:
 - 3.1. Przyczyny (źródła) ryzyka i możliwe scenariusze rozwojowe wydarzeń
 - 3.2. Istniejące mechanizmy kontrolne stosowane w celu ograniczenia lub uniknięcia tego ryzyka
 - 3.3. Skuteczność istniejących mechanizmów kontroli, tj. zakres, w jakim mechanizmy te przeciwdziałają ryzyku, a poprzez to ułatwiają lub utrudniają realizację ustalonych celów i zadań.

§ 17

1. W przypadku gdy ryzyko zostało oszacowane na niskim poziomie - pracownik odpowiedzialny za realizację zadania monitoruje przebieg realizacji, zwracając uwagę na zagadnienia, gdzie występujące ryzyko zostało oszacowane powyżej 3 pkt.
2. W przypadku oszacowania ryzyka na średnim poziomie – pracownik odpowiedzialny za zadanie wskazuje bezpośrednio przełożonemu lub Dyrektorowi MOK środki zaradcze zmierzające do ograniczenia ryzyka
3. W przypadku wysokiego ryzyka realizacji – Dyrektor MOK podejmuje decyzję co do możliwości rezygnacji z realizacji zadania lub gdy jest to niemożliwe, monitoruje przebieg realizacji zadania i podejmuje na bieżąco działania zapobiegające wystąpieniu lub ograniczeniu do minimum oszacowanych na tym poziomie ryzyka.

Rozdział 5
Zasady monitorowania i dokonywania zmian w procesie zarządzania ryzykiem w MOK

§ 18

1. Zidentyfikowane ryzyko i ustalone metody jego ograniczenia do akceptowanego poziomu dla MOK są na bieżąco monitorowane przez Dyrektora MOK i Kierowników komórek organizacyjnych, którzy oceniają zakres i poziom ryzyka oraz skuteczność i adekwatność wyznaczonych przez Dyrektora MOK mechanizmów kontrolnych.
2. Kierownicy komórek organizacyjnych MOK zobowiązani są do raportowania w zakresie ryzyka wewnętrznego (**Załącznik nr 6 do niniejszego Zarządzenia**) Koordynatorowi ds. kontroli zarządczej w okresach odpowiednio:
 - 2.1. Rocznym – w przypadku ryzyka o niskim poziomie istotności
 - 2.2. Półrocznym – w przypadku ryzyka o średnim poziomie istotności
 - 2.3. Kwartalnym – w przypadku ryzyka o wysokim poziomie istotnościW terminie do 15 dnia miesiąca następującego po danym okresie.
3. Koordynator ds. kontroli zarządczej przedstawia zbiorcze sprawozdanie w zakresie ryzyka wewnętrznego Dyrektorowi MOK w terminie do 30 dnia miesiąca następującego po w/w okresie.

§ 19

1. W przypadku stwierdzenia zaistnienia zdarzeń, mających wpływ na zarządzanie ryzykiem wewnętrznym, w szczególności rozpoznania nowych rodzajów ryzyka – innych niż wymienione w Rejestrze Ryzyka - stwierdzenia istotnych zmian w zakresie oceny ryzyka już zidentyfikowanego lub pojawienia się potrzeb w odniesieniu do wskazanych w Rejestrze Ryzyka mechanizmów kontrolnych, każdy pracownik MOK ma obowiązek niezwłocznie poinformować o tym zdarzeniu swojego bezpośredniego przełożonego lub Dyrektora MOK.
2. Kierownicy komórek organizacyjnych MOK obowiązane są do bieżącej identyfikacji i analizy ryzyka występującego w ich zakresach działania.

§ 20

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania, z mocą obowiązującą od dnia 27 kwietnia 2020 roku.

MIEJSKI OŚRODEK KULTURY
w Jastrzębiu-Zdroju
DYREKTOR

/-/ mgr Janusz Jurczak